

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 29 februari 2016

Mål nr

Ö 6051-15

ANSÖKANDE STAT

Bosnien och Hercegovina

PERSON SOM FRAMSTÄLLNINGEN AVSER

SK

Offentlig försvarare: Advokat ZH

SAKEN

Prövning enligt 18 § lagen (1957:668) om utlämning för brott

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Högsta domstolen förklarar att det inte finns något hinder mot utlämning av SK.

ZH ska få ersättning av allmänna medel för försvaret av SK i utlämningsärendet med 93 211 kr. Av beloppet avser 41 344 kr arbete, 21 870 kr tidspillan, 11 355 kr utlägg och 18 642 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

UTLÄMNINGSFRAMSTÄLLNINGEN M.M.

Framställningen

Justitieministeriet i Bosnien och Hercegovina har begärt att SK ska utlämnas till Bosnien och Hercegovina för verkställighet av ett fängelsestraff.

Riksåklagarens och SK inställning m.m.

Enligt riksåklagaren finns det inte något hinder mot utlämning.

SK har motsatt sig utlämning.

SK har i utlämningsärendet varit berövad friheten som anhållen och häktad sedan den 7 oktober 2015.

SKÄL

Åberopat dom

1. Justitieministeriet i Bosnien och Hercegovina har till stöd för sin framställning åberopat en dom den 24 maj 2013 meddelad av Kantonala domstolen i Sarajevo. Av domen framgår att SK ingått en överenskommelse med åklagaren varvid han erkänt sig skyldig till vissa brott och för dessa brott föreslagits en påföljd. Domstolen har i domen godkänt överenskommelsen och dömt SK till fängelse i två år och fyra månader för organiserad brottslighet i fråga om väpnat rån och för förberedelse till rån. Domen har vunnit laga kraft.

SK:s uppgifter

2. SK har anfört bl.a. följande. Han har inte gjort sig skyldig till de brott som utlämningsframställningen avser. Skälet till att han erkände brotten var att han fick ett löfte om att påföljden skulle bestämmas till fängelse i ett år. Han skulle då bli frigiven från häktet och straffet skulle bli kortare än vad han annars riskerade. Förhandlingarna ledde till att han tvingades acceptera ett fängelsestraff om två år och fyra månader eftersom han redan hade erkänt. Det hölls inte någon formell rättegång i samband med överenskommelsen. Mötet inför domaren varade mindre än tio minuter. Hans rätt att försvara sig har inte blivit nöjaktigt tillgodosedd, och han har inte möjlighet att få en ny domstolsprövning som tillgodoser denna rättighet. Hans advokat i Sarajevo är numera misstänkt för att i samråd med vissa domstolstjänstemän ha gjort sig skyldig till korruptionsbrott. Han vet inte om dessa brott har något samband med hans dom.

3. Domen avser bl.a. att han skulle ha deltagit i organiserad brottslighet (artikel 342 i Bosnien och Hercegovinas strafflag). De kriterier som anges där överensstämmer inte med vad som gäller som straffskärpningsgrund enligt 29 kap. 2 § 6 brottsbalken. Det som han enligt domen påstås ha gjort uppfyller inte i detta avseende kravet på dubbel straffbarhet.

4. Vid ett senare tillfälle utlovades han immunitet för andra gärningar än de han nu begärs utlämnad för, i utbyte mot att han vittnade mot sina medmisstänkta. Han kommer att avtjäna straffet i fängelset i Zenica, där de medmisstänkta avtjänar sina straff. Han har blivit kontaktad av dessa personer och krävd på 100 000 bosniska mark mot att de inte ska hämnas på honom för att han lämnade besvärande uppgifter om dem. Vidare har ett rykte spritts om att han haft sexuellt umgänge med hustrun till Sarajevos högste polischef. Hans liv och hälsa är i fara i fängelset. Även om han placeras på ett annat fängelse är risken stor att han blir misshandlad av andra intagna eller av kriminalvårdspersonal på grund av den korruption som råder i landet. Förhållandena i fängelserna i Bosnien och Hercegovina medförde år 2008 en fällande dom i Europadomstolen, och även senare har bl.a. Amnesty International framfört kritik mot hur fångar behandlas där.

5. Han har två små barn i Sverige. Hans hustru har vissa psykiska besvär och är åter gravid.

Högsta domstolens bedömning

6. De brott som SK dömts för motsvarar grovt rån och förberedelse till rån. Bestämmelsen i artikel 342 i Bosnien och Hercegovinas strafflag avser

inte något självständigt brott utan får ses som en precisering av en försvårande omständighet vid bedömningen av straffvärdet för ett brott. Bestämmelsen har i svensk rätt närmast sin motsvarighet i 29 kap. 2 § 6 brottsbalken (jfr Högsta domstolens beslut den 10 december 2015 i mål Ö 4959-15).

7. Bosnien och Hercegovina har, liksom Sverige, tillträtt 1957 års europeiska utlämningskonvention. Enligt 9 § tredje stycket utlämningslagen ska då en fällande dom godtas om det inte framgår att domslutet är uppenbart oriktigt.

8. Domen mot SK har inte tillkommit efter en rättegång i sedvanlig ordning. I stället har domen baserats på en överenskommelse mellan honom och åklagaren, varigenom han erkänt gärningarna och då fått ett lägre straff än vad han annars kunde riskera (s.k. plea bargaining).

9. Förfaranden av det slag som varit i domstolen i Bosnien och Hercegovina förekommer även i rättsordningar i andra länder med vilka Sverige har överenskommelser som faller under 9 § tredje stycket utlämningslagen. Lagens reglering vad gäller domar från dessa länder, att domslutet ska godtas om det inte framgår att det är uppenbart oriktigt, bygger på utgångspunkten att processordningen i dessa länder är tillfredsställande ur rättssäkerhetssynpunkt (se prop. 1957:156 s. 33 och 129). Denna utgångspunkt bör gälla även en dom som tillkommit efter ett plea bargaining-förfarande.

10. SK har hävdats att domslutet är uppenbart oriktigt. Vad han anfört i denna del avser sådana omständigheter som även kan ha betydelse vid en prövning av rätten till rättvis rättegång enligt artikel 6 i Europakonventionen och rätten att överklaga brottmålsdom enligt artikel 2 i konventionens sjunde

tilläggsprotokoll (jfr i fråga om en sådan prövning Europadomstolens dom i målet *Natsvlishvili and Togonidze v. Georgia*, no. 9043/05, ECHR 2014).

11. Det framgår av domen från Bosnien och Hercegovina att SK vid kontakterna med åklagaren biträtts av advokat. I domen har antecknats att SK har ingått överenskommelsen frivilligt och i medvetenhet om eventuella följder av överenskommelsen, innefattande att han avstått från sin rätt till rättegång och att påföljden enligt domen inte skulle kunna överklagas. Domstolen har godkänt denna överenskommelse, liksom överenskommelser med andra åtalade, efter genomgång av åklagarens bevisning som enligt domstolen gav tillräckliga bevis för de åtalades skuld. I domen angavs att den kunde överklagas, dock inte avseende den straffrättsliga påföljden.

12. Vad SK har anfört innebär inte att domslutet kan anses uppenbart oriktigt. Något hinder mot utlämning enligt 9 § tredje stycket utlämningslagen föreligger då inte. Inte heller föreligger hinder enligt artikel 6 i Europakonventionen eller artikel 2 i konventionens sjunde tilläggsprotokoll.

13. Enligt 8 § utlämningslagen får utlämning inte beviljas om utlämning i det särskilda fallet är uppenbart oförenlig med humanitetens krav på grund av den avsedda personens hälsotillstånd eller personliga förhållanden i övrigt och med beaktande av gärningens beskaffenhet och den främmande statens intressen. De humanitära skäl som har betydelse för tillämpningen av bestämmelsen ska främst vara att hänföra till den avsedda personen själv och inte till någon som är närstående till denne. Förhållanden av det senare slaget

ankommer det inte på Högsta domstolen att beakta, utan de får vägas in i regeringens bedömning av om utlämning ska ske. Vidare framgår det av bestämmelsens ordalydelse och dess förarbeten att den ska tillämpas endast i sådana undantagsfall där hänsynen till personen väger ojämförligt tyngre än intresset av utlämning.

14. Vad som har framkommit i ärendet om SK personliga förhållanden utgör inte hinder enligt 8 § utlämningslagen mot utlämning.

15. Inte heller i övrigt finns det något hinder enligt utlämningslagen mot utlämning.

16. Utredningen ger inte stöd för bedömningen att en utlämning i något annat avseende skulle vara oförenlig med Europakonventionen.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ella Nyström, Kerstin Calissendorff, Johnny Herre, Svante O. Johansson och Lars Edlund (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Anna-Karin Leo